



Drie bakens voor postcorona- binnensteden en winkelgebieden



Als COVID-19 iets heeft aangetoond, is het hoe broos het menselijk bestaan is. Een indringende gewaarwording, die het denken over de toekomst nog lange tijd zal inkleuren. En nadenken moeten we, want er is een hele wereld die opnieuw moet worden vormgegeven.

Neem binnensteden, dorpscentra, winkelgebieden en markten. Belangrijke plekken waar mensen samenkomen, handeldrijven, aankopen doen, elkaar ontmoeten en verhalen uitwisselen. Vóór de coronacrisis veranderden ze al geleidelijk. Wat in het postcorona-tijdperk hun functies zullen zijn, weten we nog niet. Maar dat ze verder transformeren is onvermijdelijk, en dat het snel zal gaan ook.

Solidariteit

Dat er nog veel onbekend is over de postcorona-samenleving, betekent niet dat er niets kan of moet gebeuren. Integendeel. Overheden, banken en bedrijven hebben laten zien dat ze in staat zijn snelle en ingrijpende maatregelen te treffen. Om gezondheidsrisico's en werkloosheid te beperken, maar ook om een volledige ineenstorting van de zorg en de economie te voorkomen. De getoonde solidariteit en eensgezindheid zijn bemoedigend en vertrouwenwekkend.

De kracht van een crisis

Het is belangrijk dat deze enorme bereidheid tot handelen zich niet alleen richt op (tijdelijke) noodmaatregelen. Als samenleving moeten we de kracht van de crisis ook aanwenden voor de lange(re) termijn. Gebruiken voor een visie op 'het nieuwe normaal' en op de ontwikkeling en transformatie van onze binnensteden en winkelgebieden. We moeten niet alleen reageren, maar juist nu: ook scheppen. Vanuit waarden, overtuiging en nieuwe doelen. Ja, de toekomst is onzeker. Maar beter het stuur grijpen terwijl de navigatie is uitgevallen, dan helemaal niet weten waar je eindigt.

Drie bakens

Positieve ontwikkelingen die al langer waarneembaar waren, en door de coronacrisis worden versneld, kunnen daarbij bakens zijn. Bij Stad & Co zien we drie fundamentele tendensen: collectief eigenaarschap, gemeenschapszin en bewuste groei.

1. Collectief eigenaarschap

Het aantal samenwerkingsverbanden tussen ondernemers, bewoners, vastgoedeigenaren en de overheid in binnensteden en winkelgebieden groeit al jaren. Met wisselend succes. Faalfactoren zijn: blijven hangen in intenties en pro forma-gedrag. De huidige situatie vraagt keihard om écht collectief eigenaarschap, als platform voor visie, strategische keuzes, integrale besluitvorming en belangenbehartiging. Neem bijvoorbeeld de binnenstad van Eindhoven, waar horeca- en retailondernemers, vastgoedeigenaren, cultuurorganisaties en andere branches de handen ineen hebben geslagen en samen met de gemeente de [nieuwe binnenstad](#) ontwerpen. Dit kan omdat er al goed functionerende structuren zijn, gebouwd op de intrinsieke wil om samen te werken. Een bedrijveninvesteringzone (BIZ) waarin vastgoedeigenaren en ondernemers zijn verenigd, en een goede samenwerking met de gemeente en bewoners.

Wij zijn ervan overtuigd dat het belang van collectief eigenaarschap, inclusief instrumenten als de BIZ, en verdergaand professionaliseren in het postcorona-tijdperk alleen maar zal toenemen. Om twee redenen, die de crisis haarfijn blootlegt: collectieve belangen tellen zwaarder dan individuele en zonder stabiele basis valt uiteindelijk alles om.

2. Gemeenschapszin

Startups die 'sociale terughoudendheid' faciliteren, multinationals als Google, Facebook en Amazon die steeds machtiger worden, apps die werken vanuit huis en onderwijs op afstand mogelijk maken. Allemaal invloeden die zich al langer laten gelden en nu met grote snelheid verder worden gekatapulteerd. Of techbedrijven en de bijbehorende digitale economie dé vitale sectoren van de postcorona-samenleving worden, zal blijken. Hetzelfde geldt voor de vraag waar mensen in de toekomst winkelen; op straat, of op hun laptop of mobiel.

Wij denken dat, ongeacht de uitkomst van deze macrobewegingen, gemeenschapszin ook in het postcorona-tijdperk héél veel beslissingen blijft sturen. De crisis maakt duidelijk dat het om een oerwaarde gaat. Dat betekent: oerkracht onder handbereik. Dit is het moment om die aan te wenden. Om het leven kleur, geur, waarde en betekenis te geven op de plekken waar mensen al eeuwenlang samenkomen: onze binnensteden en winkelgebieden.

3. Bewuste groei

Vriend en vijand waren het er in de precorona-tijd over eens dat economische groei de motor was achter al het handelen van mensen op aarde. Het enige dat verschilde, was hun waardering ervan. Los van ideologische dimensies, is de vraag gerechtvaardigd of deze denkwijze nog houdbaar is. Immers, het systeem is gecrasht. Nader onderzoek is nodig.

Wij vinden dat 'groei' in de post-coronasamenleving niet langer zo'n eenzijdige invulling moet hebben. We zijn daarbij in het gezelschap van steeds meer mensen wereldwijd met dezelfde overtuiging. Namelijk dat meer zelfvoorziening en minder wereldwijde handelsstromen leiden tot een veel bewustere en evenwichtige groei van welvaart en welzijn. Zonder (schaarse) natuurlijke hulpbronnen volledig uit te putten, met alle negatieve effecten op het klimaat en de biodiversiteit van dien. Voor onze binnensteden en winkelgebieden betekent dit het begin van een enorme transitie en werk maken van: duurzame logistiek, duurzame mobiliteit, duurzame afvalverwerking, circulair ondernemen en fair trade.

Uitnodiging

Transformeren - in een tijd vol niet eerdere gekende onzekerheid - vergt visie, toewijding en doorzettingsvermogen. Wat de crisis glashelder heeft gemaakt, is tevens de enige zekerheid vandaag de dag: samen zijn we sterker en zullen we succesvoller zijn dan alleen. Daarom zet Stad & Co zijn (online) deuren wagenwijd open. Om kennis te delen, visies te vormen, concepten te ontwikkelen, organisaties te bouwen, verbindingen te leggen, middelen te creëren, mensen te inspireren, zeg het maar. Samen te werken. Wij beginnen liever vandaag dan morgen. U bent van harte welkom.

Team Stad & Co

